

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ "ХРИСТО БОТЕВ"

ул. "Д. Чинтулов" № 5, с. Чинтулово, община Сливен

тел. 045132413, e-mail: nuhb@abv.bg

УТВЪРДИЛ:

ДИРЕКТОР:.....

НИНА ЛАЗАРОВА

ПРОГРАМА

за превенция на ранното напускане на училище

учебна 2022/2023 г.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е приета на заседание на Педагогическия съвет (Протокол № РД 06 - 2/07.10.2022 г.) и е утвърдена със Заповед № РД 07 - 75/07.10.2022 г. на директора на училището

Настоящата програма конкретизира заложените политики, мерки и дейности в Стратегията за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в област Сливен съобразно спецификата и конкретните условия в НУ „Христо Ботев“, с. Чинтулово.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с ПМС № 100/08.06.2018 г., както и в други национални, областни, общински и училищни политики с такава насоченост.

Програмата акцентира върху:

1. Мерки, свързани с превенцията на риска от отпадане от училище.
2. -Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование.
3. -Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

I. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

I. Анализ на състоянието

Отпадането от училище и преждевременното напускане на образователната система е институционален, социален, а също и педагогически проблем, чието преодоляване е обект на целенасочена училищна политика.

През учебната 2021/2022 година в НУ „Христо Ботев“ в дневна форма са обучавани 71 ученици от I – IV клас и 32 деца в две подготвителни групи към училището.

Ученици, които попадат в дефинираните по-долу групи:

- **преждевременно напуснали училище** (съгласно Препоръка на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г.) – лица между 18 и 24 години, които напускат системата на образование и обучение след завършване на основно или по-ниско образование и които не участват в никаква форма на образование или обучение - **не**
- **отпаднали от училище** – ученици до 18-годишна възраст, отписани от училище преди завършване на последния гимназиален клас, ако същите не са записани в друго училище – **не**

За периода на предходната учебна година учениците са допуснали отсъствия, както следва:

клас	I срок		II срок		За годината	
	Изв.	Неизв.	Изв.	Неизв.	Изв.	Неизв.
1 клас	299	0	770	0	1069	0
2 клас	570	5	775	10	1345	15
3 клас	221	29	584	0	805	29
4 клас	499	0	827	173	1326	173
Общо:	1589	34	2956	183	4545	217

При ежеседмичните проверки на документите за извиняване на отсъствията, както и в резултат на множество разговори с родители на ученици с отсъствия училищният екип констатира, че:

1. Извинените отсъствия са направени по следните причини:
 - здравословни, за които са представени съответните медицински документи;
 - семейни, удостоверени със заявление от родител/настойник;
2. Едни и същи ученици допускат системно отсъствия, независимо от предприетите мерки / разговори, посещения в домовете, административни санкции на родителите/.
3. Сред основните причини за натрупване на неизвинени отсъствия се открояват, както следва:
 - *Трудности в усвояването на учебния материал, нежелание за учебна дейност*

По-голямата част от отсъстващите ученици имат трудности в усвояването на учебния материал, но поради ниската мотивация трудно се повлияват и от допълнителни консултации и часове за преодоляване на пропуските по учебните предмети. В рамките на проект „Подкрепа за успех“ в дейностите за преодоляване на обучителни затруднения приоритетно бяха включени точно тези ученици. След направения анализ за проследяване на успеваемостта в края на годината при повечето от тези ученици се установи повишаване на резултатите от обучението и намаляване броя на отсъствията.

- *Липса на родителски контрол*

Родителите в повечето случаи са заинтересовани от изхранването на детето си, а не от неговото обучение и резултатите от обучението. Част от учениците са деца на т.н. мигриращи родители, които работят в чужбина, а децата им се отглеждат от баби и дядовци или други родители.

- *Наличие на социални фактори*

Родителите често вземат децата си на работа с тях, за да си осигуряват по – добри доходи, като оправданието е че няма кой да ги гледа докато те са на работа.

- *Слаба ефективност на санкциите за родители, чиито деца не посещават редовно училище*

Въпреки съвместната работа по Механизма за обхват и задържане и наложените административни наказания, едни и същи родители

продължават да не осигуряват редовното присъствие на децата си в училище.

2. Предприети мерки от училището по превенция и ограничаване на отпадането:

В НУ“ Христо Ботев“, с. Чинтулово се изпълнява програма и се предприемат мерки за задържане в училище на всички ученици като усилията са насочени най – вече към учениците, които поради липса на интерес или ниска мотивация не посещават редовно учебните занятия, имат пропуски в знанията си и допускат неизвинени отсъствия. При тези ученици се наблюдават негативни прояви по отношение на дисциплината и междуличностното общуване в училище.

В изпълнение на училищната програма от страна на училището са предприети мерки, както следва:

- *Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането:*
 - Отразяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и общини по местата на преместване на учениците.
 - Ежемесечни справки за допуснатите отсъствия и писмени уведомления до кмета за налагане на административни санкции на децата и учениците допуснали 3 и над 3 дни и 5 и над 5 учебни часа отсъствия по неуважителни причини.
 - Ежедневна комуникация на класния ръководител, образователния медиатор и социалния работник с родителите на отсъстващите за деня ученици, за да се изяснят причините за това.
 - Ежедневни посещения от образ.медиатор и соц.работник в домовете на отсъстващите ученици за изясняване на причините и напомняне на правата и задълженията на родителите.
 - Контрол на редовността на воденето и отчитането на отсъствията на учениците от учители и класни ръководители, коректно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация – ежемесечни проверки от директора във всеки клас.
 - Посещения в домовете на застрашените от отпадане или незаписани в образователна институция ученици във връзка с изпълнение на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с ПМС № 100/08.06.2018 г.

- *Възпитателни мерки за превенция на отпадането.*
- Работа с учениците
 - Изготвяне на индивидуална оценка на учениците в риск от отпадане и своевременно вписване в училищния регистър на застрашените от отпадане ученици.
 - Предприемане на индивидуални мерки и дейности за превенция на отпадането на ученици в риск на ниво училище.
 - Включване в извънкласни дейности за преодоляване на обучителни затруднения и занимания по интереси, участие в училищни празници, организиране на спортни празници и състезания, излети и др., създаване на подкрепяща среда чрез осигуряване на позитивен микроклимат и индивидуален подход към нуждите на всяко дете.
 - Индивидуална и допълнителна работа с учениците допускащи отсъствия – консултации, беседи, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви.
 - Установяване на диалог училище – институции, имащи отношение към проблема и провеждане на съвместни инициативи с МКБППМН, инспектори от ДПС-МВР.

- Работа с родителите

1. Запознаване на родителите с нормативните актове и училищни документи (ПДУ, мерки и др.), засягащи техните задължения и отговорности, както и дейности по превенция на ранното напускане на училище.
2. Прилагане на нови подходи в работата с родителите:
 - ✓ алтернативни родителски срещи- срещи на открито; срещи в махалата; срещи в читалището с родителската общност; срещи организирани под формата на излет сред природата.
 - ✓ активно включване в общи дейности - организиране на честването на празници и спортни дейности съвместно с родителите; доброволна трудова дейност с участието на учители, ученици и родители за поддържане чистотата на двора и прилежащите части; организиране на дни на отворените врати (родители присъстват в учебни часове); организиране на съвместни дейности с родителите през седмицата на четенето.
3. Индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца чрез разговори, беседи, консултации, насочване към услуги в ЦОП при необходимост.

В резултат на изпълнението на програмата през учебната 2021 – 2022 година може да се направят следните изводи:

- Прилаганите мерки са оказали въздействие, но все още не са постигнати напълно очакваните резултати по отношение на допуснатите отсъствия и родителската заинтересованост.
- Повишила се е организационно-административната култура на учителите и класните ръководители по отношение на регистрирането и отчитането на отсъствията на учениците.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Ограничаване отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система чрез провеждане на целенасочена и ефективна училищна политика и координирани действия и мерки.
2. Осигуряване на институционална подкрепяща среда спрямо ученици в риск от отпадане чрез създаване на положителни нагласи към образователния процес, изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.
2. Създадени условия и повишена мотивация за посещение на училище.
3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.

IV. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини с 10 % в сравнение с предходната учебна година:
 - брой отсъствия в края на срока/учебната година;
 - брой санкционирани родители на ученици за отсъствия;
 - брой ученици с 5 и повече неизвинени отсъствия;
 - брой ученици с обучителни трудности по учебни предмети поради допуснати отсъствия
2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.
3. Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни и извънкласни дейности.
4. Брой родители, на които е оказана институционална подкрепа.

V. ФИНАНСИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. От бюджета на училището.
2. Проекти.

VI. МЕРКИ И ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДДРЪЖКА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

Дейности за реализиране на мерките и политиките	Изпълнител/и	Срок
1. ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДДРЪЖКА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА		
1.1. Представяне на анализ и оценка на досегашната училищна програма за превенция на отпадането и намаляване на отсъствията от училище пред ПС.	Директор	Юли 2022 г.
1.2. Приемане на политики и мерки за превенция на отпадането от училище в съответствие с Областната стратегия за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в област Сливен	Директор	Октомври 2022 г.
1.3. Сформиране на училищни екипи за поддръжка на личностното развитие на ученици в риск съгласно разпоредбите на ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование.	Директор	При необходимост през учебната година
1.4. Прилагане на нови подходи в работата с родителите: - участие в дейността на обществения съвет; - алтернативни родителски срещи; - съвместни дейности – по паралелки и в изпълнение на проекти; - индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.	Класни ръководители	През учебната година
1.5. Включване в плана на класните ръководители на дейности за превенция на отпадане и работа с ученици в риск и техните родители.	Класни ръководители	Октомври 2022 г.
1.6. Включване на учениците в риск от отпадане в специфични училищни дейности: - за изява на творческия им потенциал – училищни празници, състезания, конкурси и др.; - инициативи, насочени към гражданско, екологично, патриотично възпитание; - свободен достъп до спортни дейности; - по проекти - за кариерно ориентиране и консултиране;	Ръководители на групи за занимания по интереси, на клубове „Млади възрожденци“ и клуб „МЕГО“, класни ръководители	През учебната година

- за превенция на рисковете и здравословни житейски избори.		
1.7. Създаване на подкрепяща среда за учениците със СОП и условия за приобщаващо образование за ученици в риск от отпадане: - изготвяне на индивидуални учебни програми и планове за подкрепа за личностното развитие на учениците в риск и с ниска мотивация; - консултиране и допълнителна работа; - целенасочена подготовка за НВО; - недопускане на прояви на агресия и тормоз.	Учители, класни ръководители, координатор на дейностите за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците и специалисти от РЦПППО	През учебната година
1.8. Повишаване обхвата на учениците, включени в целодневна организация на учебния ден и осигуряване на условия за ефективното ѝ провеждане.	Класни ръководители, учители ЦДО	През учебната година
2. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ		
2.1. Повишаване на уменията на педагогическите специалисти за: - работа с ученици с различни обучителни затруднения; - успешно взаимодействие между училището и семейството.	учители	Съгласно плана за квалификация
2.2. Консултиране на учениците в риск и родителите им относно възможностите за продължаване на обучението във форми, различни от дневна форма на обучение.	Класни ръководители	През учебната година
2.3. Ежемесечно подаване на информация до директора отсъствията на децата от III и IV ВГ и на учениците.	Класни ръководители	До 2-ро число на месеца
2.4. Ежемесечно подаване на информация за отсъствията на учениците чрез информационната система на МОН – модул „Отсъствия“.	Директор	До 4-то число на месеца
2.5. Обхват на учениците, подлежащи на задължително училищно обучение до 16-годишна възраст: - отразяване на движението на учениците; - проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и съответните общини.	Директор	Постоянен
2.8. Съвместни дейности с Обществения съвет: - провеждане на родителски срещи за запознаване със законовите разпоредби, права, задължения и отговорности на всяка от страните по изпълнение на държавната политика за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната	Директор, образователен медиатор, обществен съвет	През учебната година

система.		
2.9. Контрол по спазване на задълженията на учителите по регистриране на отсъствията на учениците, посещаемостта на учебните часове и извънучебните дейности.	Директор	Ежемесечно
2.10. Контрол по спазване на задълженията на класните ръководители за оформяне и отчитане на отсъствията на учениците.	Директор	Ежемесечно
2.11. Осигуряване на подкрепа на класни ръководители и учители в работата с ученици в риск: - консултации със специалисти и експерти от ДСП, МКБППМН, МВР-ДПС и др.	Председател на УКС	През учебната година
2.12. Извършване на своевременна оценка на риска от отпадане и адекватна реакция спрямо ученици, застрашени от отпадане.	Класни ръководители	През учебната година
2.13. Уведомяване на институциите (Община, МКБППМН, Дирекция „Социално подпомагане“) за прилагане на законови мерки по отношение на родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище.	Класни ръководители	При необходимост
2.14. Работа с родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище: - информирание и консултиране на родителите по изпълнение на задълженията за осигуряване присъствието на децата им в училище, отговорности и превенция; - сключване на споразумение между училището и родителите, в което се фиксират ангажиментите на страните по превенция на отпадането.	Класни ръководители, образ.медиатор, соц.работник	При необходимост